

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tisk a informace

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 88/07

11. prosince 2007

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-438/05

*The International Transport Workers' Federation & The Finnish Seamen's Union v. Viking Line
ABP & Oü Viking Line Eesti*

KOLEKTIVNÍ AKCE, JEJICHŽ CÍLEM JE PŘIMĚT ZAHRANIČNÍ PODNIK K UZAVŘENÍ KOLEKTIVNÍ SMLOUVY S ODBOROVÝM SVAZEM, KTERÁ JE ZPŮSOBILÁ ODRADIT JEJ OD VYUŽITÍ SVOBODY USAZOVÁNÍ, TUTO SVOBODU OMEZUJÍ

*Tato omezení mohou být odůvodněna ochranou pracovníků za podmínky, že se prokáže, že jsou
způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného legitimního cíle a nepřekračují meze toho, co je
nezbytné k jeho dosažení.*

International Transport Workers' Federation (ITF) se sídlem v Londýně je mezinárodní federací sdružující 600 odborových svazů dělníků zaměstnaných v odvětví dopravy ze 140 zemí. Jednou z jejích hlavních politik je boj proti výhodným vlajkám. V zájmu zlepšení pracovních podmínek lodních posádek mají v tomto rámci právo uzavírat kolektivní smlouvy týkající se plavidla pouze odborové svazy založené v členském státě, kde se nachází skutečné vlastnictví plavidla bez ohledu na to, pod jakou vlajkou je plavidlo registrováno.

Viking Line, finská společnost podnikající v oblasti trajektové přepravy, je vlastníkem trajektu Rosella, který se plaví pod finskou vlajkou a který zajišťuje spojení mezi Tallinem a Helsinkami. Členové jeho posádky jsou odborově organizováni v rámci Finnish Seamen's Union (FSU), který je členem ITF.

V říjnu 2003 Viking Line informovala FSU o svém záměru změnit vlajku ztrátové Roselly tím, že ji zaregistruje v Estonsku, kde má dceřinou společnost, aby tak mohla zaměstnat estonskou posádku odměňovanou na nižší úrovni, než je mzdová hladina ve Finsku. ITF v listopadu 2003 na žádost FSU rozeslala všem svým členům oběžník, kterým jim pod hrozbou sankcí uložila nevyjednávat s Viking Line. V důsledku tohoto bylo estonským odborovým svazům zabráněno ve vyjednávání s Viking Line.

Zároveň s tím si FSU stanovil podmínky pro obnovu dohody o počtu zaměstnanců a oznámil svůj úmysl zahájit stávkou, přičemž požadoval jednak zvýšení počtu členů posádky zaměstnané

na palubě Roselly, a jednak uzavření kolektivní smlouvy, která by stanovila, že Viking Line v případě změny vlajky bude i nadále dodržovat finské pracovní právo a nepřikročí k propuštění posádky.

V srpnu 2004 poté, co bylo Estonsko přijato do Evropské unie, se Viking Line, která byla rozhodnuta zaregistrovat ztrátové plavidlo pod estonskou vlajkou, obrátila na soudy Spojeného království, kde měla ITF své sídlo. Viking Line se domáhala, aby ITF byla uložena povinnost odvolat oběžník a aby FSU bylo nařízeno zdržet se poškozování jejího práva usazování ve vztahu ke změně vlajky Roselly.

Court of Appeal, u kterého bylo zahájeno řízení o odvolání podaném FSU a ITF předložil Soudnímu dvoru Evropských společenství několik předběžných otázek ohledně použití ustanovení Smlouvy, jimiž se řídí svoboda usazování, na danou věc a ohledně toho, zda akce FSU a ITF byly neodůvodněným omezením volného pohybu.

Soudní dvůr předně uvádí, že ustanovení Smlouvy, jimiž se řídí svoboda usazování se použijí na kolektivní akci vedenou proti podniku odborovým svazem nebo sdružením odborových svazů s cílem přimět jej k uzavření kolektivní smlouvy, jejíž obsah může podnik odradit od využití svobody usazování.

Soudní dvůr uznává, že v kontextu smlouvy, jejímž cílem je upravit kolektivním způsobem závislou činnost, **ustanovení o svobodě usazování přiznávají soukromému podniku práva, kterých se lze dovolávat vůči odborovému svazu nebo sdružení odborových svazů vykonávajícím autonomní pravomoc, kterou disponují z titulu odborové svobody vyjednávat se zaměstnavateli nebo profesními organizacemi o pracovních a mzdových podmínkách pracovníků.**

Soudní dvůr dále připomíná, že podmínky registrace lodí nesmí bránit svobodě usazování. Následkem takové kolektivní akce, jakou zamýšlí FSU, je však zaprvé to, že se výkon svobody usazování stává pro Viking Line méně přitažlivým, ba dokonce zbytečným, protože uvedená akce brání této společnosti a její estonské dceřiné společnosti v tom, aby s nimi v hostitelském členském státě bylo zacházeno stejně jako s ostatními hospodářskými subjekty v něm usazenými. Zadržování kolektivní akce vedená za účelem uskutečňovat politiku boje proti výhodným vlajkám prosazovanou ITF, jejímž cílem je především zabránit vlastníkům plavidel v registraci jejich plavidel v jiném státě, než je stát, jehož jsou skuteční vlastníci těchto plavidel státními příslušníky, musí být považována za kolektivní akci, která přinejmenším může společnost Viking omezit ve výkonu jejího práva svobodného usazování.

Z toho vyplývá, že takovéto akce jsou omezeními svobody usazování.

Tato omezení lze připustit pouze tehdy, sledují-li legitimní cíl, jakým je například ochrana pracovníků. Bude na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda cílem sledovaným FSU a ITF, prostřednictvím jimi zahájené kolektivní akce, byla ochrana pracovníků.

Pokud jde o kolektivní akci vedenou FSU, Soudní dvůr k tomu uvádí, že i když tato akce, jejímž účelem bylo chránit pracovní místa a pracovní podmínky členů tohoto odborového svazu, kteří mohli být dotčeni změnou vlajky Roselly, mohla být *prima facie* důvodně považována za akci spadající pod cíl ochrany pracovníků, není tato kvalifikace udržitelná, pokud by bylo prokázáno, že předmětná pracovní místa nebo pracovní podmínky nebyly narušeny či vážně ohroženy.

Vyšlo-li by najevo, že předmětná pracovní místa nebo pracovní podmínky byly narušeny či vážně ohroženy, je ještě třeba ověřit, zda kolektivní akce zahájená tímto odborovým svazem je

způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nepřekračuje meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné.

Soudní dvůr v tomto ohledu připomíná, že kolektivní akce stejně jako kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy nesporně mohou být za konkrétních podmínek určité věci jedním z hlavních prostředků, kterými odbory chrání zájmy svých členů. Pokud jde o to, zda kolektivní akce, která je předmětem původního řízení, nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení sledovaného cíle, je na předkládajícím soudu, aby zejména posoudil jednak to, zda FSU na základě vnitrostátní právní úpravy a smluvních ujednání použitelných na tuto akci nedisponovala jinými prostředky pro dosažení kýženého výsledku kolektivního vyjednávání zahájeného se společností Viking, které by byly pro svobodu usazování méně omezující, a jednak to, zda tento odborový svaz tyto prostředky vyčerpal před zahájením takovéto akce.

Pokud jde o kolektivní akce, jejichž cílem je zajistit uskutečňování politiky uplatňované ITF, Soudní dvůr zdůrazňuje, že pokud bude výsledkem této politiky to, že vlastníkům plavidel bude zabráněno v registraci jejich plavidel v jiném státě, než je stát, jehož jsou skuteční vlastníci těchto plavidel státními příslušníky, nemohou být omezení svobody usazování plynoucí z takovýchto akcí objektivně odůvodněna. Nicméně je nutno konstatovat, že, jak se uvádí v předkládacím rozhodnutí, cílem uvedené politiky je rovněž ochrana a zlepšení pracovních podmínek námořníků.

Soudní dvůr nicméně konstatuje, že ITF má v rámci své politiky boje proti výhodným vlajkám povinnost, požádá-li ji o to některý z jejích členů, vyvolat solidární akci namířenou proti skutečnému vlastníkovi plavidla, které je zaregistrováno v jiném státě, než je stát, jehož je tento vlastník státním příslušníkem, nezávisle na tom, zda výkon jeho práva svobodného usazování může mít nepříznivé dopady na zaměstnanost či pracovní podmínky zaměstnanců. Politika spočívající v tom, že právo na kolektivní vyjednávání je vyhrazeno odborům státu, jehož je skutečný vlastník plavidla státním příslušníkem, se tedy uplatní rovněž tehdy, je-li plavidlo zaregistrováno ve státě, který pracovníkům zaručuje vyšší sociální ochranu, než jaké by se jim dostalo v prvně uvedeném státě.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Dostupné jazyky: všechny

*Úplný text rozsudku se nachází na internetové stránce Soudního dvora
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=CS&Submit=rechercher&numaff=C-438/05>*

Zpravidla ho lze konzultovat od 12 hod SEČ v den vydání.

*Pro více informací kontaktujte prosím pana Balázse Lehoczkého
Tel.: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028*

*Obrazové záznamy z vyhlášení rozsudku jsou dostupné na EBS „Europe by Satellite“, službě
poskytované Evropskou komisí, Generálním ředitelstvím Tisku a komunikace,*

*L-2920 Lucemburk, Tel.: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249 nebo B-1049 Brusel,
Tel.: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956*